

Sygn. akt XVI **GCo 69/15**

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XVI Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Renata Olejnik – Tyszka

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2015 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku: **(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

przy udziale: **(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji z siedzibą w T.**

w przedmiocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia

postanawia:

oddalić wniosek

SSO R. Olejnik-Tyszka

UZASADNIENIE

Wnioskodawca (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. w dniu 30 marca 2015 r. złożył wniosek:

I. o udzielenie zabezpieczenia przysługującego Uprawnionemu wobec spółki działającej pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji z siedzibą w T. („Obowiązana” lub (...)) roszczenia o ustalenie, że zawarte w piśmie z dnia 18 marca 2015 roku oświadczenie Obowiązanej o rozwiązaniu Ramowej Umowy Sprzedaży Praw Majątkowych wynikających ze Świadcstw Pochodzenia Nr (...), zawartej pomiędzy Uprawnionym oraz Obowiązaną w dniu 2 marca 2010 roku („Umowa Sprzedaży Certyfikatów”) jest bezskuteczne i nie wywoła skutku prawnego w postaci rozwiązania Umowy Sprzedaży Certyfikatów

poprzez:

(i) nakazanie Obowiązanej wykonywania w całości postanowień Umowy Sprzedaży Certyfikatów na dotychczasowych warunkach, zgodnie z jej treścią; oraz

(ii) zakazanie Obowiązanej podejmowania jakichkolwiek czynności w celu ograniczenia jej obowiązków wynikających z postanowień Umowy Sprzedaży Certyfikatów, a także zakazanie Obowiązanej podejmowania jakichkolwiek działań, które mogą utrudnić lub uniemożliwić Uprawnionemu wywiązanie się ze swoich obowiązków na podstawie Umowy Sprzedaży Certyfikatów.;

do czasu prawomocnego zakończenia postępowania z powództwa Uprawnionego przeciwko Obowiązanej o ww. ustalenie; oraz

II. o udzielenie zabezpieczenia przysługującego Uprawnionemu wobec Obowiązanej roszczenia o ustalenie, że zawarte w piśmie z dnia 18 marca 2015 roku oświadczenie Obowiązanej o rozwiązaniu Umowy Sprzedaży Energii Elektrycznej Wytwarzanej w (...) Nr (...) zawartej pomiędzy Uprawnionym oraz Obowiązaną w dniu 2 marca 2010 roku („Umowa Sprzedaży Energii”) jest bezskuteczne i nie wywoła skutku prawnego w postaci rozwiązania Umowy Sprzedaży Energii

poprzez:

(i) nakazanie Obowiązanej wykonywania w całości postanowień Umowy Sprzedaży Energii na dotychczasowych warunkach, zgodnie z jej treścią; oraz

(ii) zakazanie Obowiązanej podejmowania jakichkolwiek czynności w celu ograniczenia jej obowiązków wynikających z postanowień Umowy Sprzedaży Energii, a także zakazanie Obowiązanej podejmowania jakichkolwiek działań, które mogą utrudnić lub uniemożliwić Uprawnionemu wywiązać się ze swoich obowiązków na podstawie Umowy Sprzedaży Energii;

do czasu prawomocnego zakończenia postępowania z powództwa Uprawnionego przeciwko Obowiązanej o ww. ustalenie.

W uzasadnieniu wniosku Uprawniony wskazał, iż strony łączyły: Umowa Sprzedaży Certyfikatów oraz Umowa Sprzedaży Energii. Obowiązany został postawiony w stan likwidacji. Zdaniem wnioskodawcy, podstawowym celem obowiązanego było doprowadzenie do wygaśnięcia umów łączących strony. Wobec czego, w dniu 11 lutego 2015 r. obowiązany wysłał do uprawnionego wezwania do naprawienia przypadku istotnego niewykonania umów, poprzez przystąpienie do renegotjacji. Zdaniem uprawnionego, obowiązany zmierzał tym samym do rozwiązania długoletnich umów pomiędzy stronami, bowiem zgodnie z postanowieniami umów, w przypadku istotnego niewykonaniu lub nienależytego wykonania Umowy, strona która nie dokonała naruszenia była uprawniona do jej rozwiązania. Uprawniony zaprzeczył jakoby dopuścił się naruszenia wykonania umów ponieważ nie powstał po jego stronie obowiązek ich podjęcia i prowadzenia wobec braku spełnienia przesłanek renegotjacji i uznał wezwanie za bezprzedmiotowe. Dodatkowo, Uprawniony przystąpił do renegotjacji w warunkach wskazanych przez Obowiązanego. Obowiązany zarzucał Uprawnionemu brak rzeczywistej woli do prowadzenia renegotjacji. Po stronie Obowiązanego nie powstało uprawnienie do rozwiązania umowy. Pismem z dnia 12 marca 2015 r. to Uprawniony z kolei wystosował do obowiązanego wezwanie do zaprzestania naruszeń postanowień umowy oraz do zaprzestania działań zmierzających do wyrządzenia szkód spółce, polegających na braku prowadzenia w dobrej wierze renegotjacji umów, pomimo zgłoszenia żądania podjęcia renegotjacji umów. W odpowiedzi, Obowiązany uznał twierdzenia te za bezpodstawne i podniósł, iż to Uprawniony dopuścił się naruszenia postanowień Umów. Dnia 18 marca 2015 r. Obowiązany oświadczył Uprawnionemu o wypowiedzeniu Umów – Umowy Sprzedaży Energii oraz Umowy Sprzedaży Certyfikatów z powodu istotnego niewykonania Umów przez Uprawnionego, które nie zostało usunięte w ciągu 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia wzywającego do naprawienia tych naruszeń. Rozwiązanie miało być skuteczne zgodnie z określonymi w Umowach terminami. W uzasadnieniu interesu prawnego w ustaleniu, Uprawniony wskazał, iż w sprawie istnieje stan niepewności, co do tego czy oświadczenia Obowiązanego z dnia 18 marca 2015 r. w przedmiocie rozwiązania Umów są skuteczne, tj. czy wywołują skutki prawne i czy po upływie okresu wypowiedzenia w nich określonego, Umowy łączące strony nadal będą obowiązywać, a strony będą zobowiązane Umowy te wykonywać zgodnie z ich treścią. Interes prawny przejawia się zatem w tym, ażeby zostało ustalone, że oświadczenia Obowiązanego są bezskuteczne, skutkiem czego, pomimo upływu okresu wypowiedzenia w nich wskazanego nadal strony wiążą. Ponadto, istnieje niewątpliwy stan zagrożenia naruszenia uprawnień i interesów Uprawnionego oraz Uprawniony nie ma innej możliwości ochrony przed bezprawnymi działaniami Obowiązanego.

W uzasadnieniu interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, Uprawniony wskazał, iż tylko udzielenie wnioskowanego przez Uprawnionego zabezpieczenia – to jest nakazanie Obowiązanemu wykonywanie Umów na dotychczasowych zasadach oraz zakazanie podejmowania czynności w celu ograniczenia obowiązków Obowiązanego czy działań, które mogą utrudnić lub uniemożliwić Uprawnionemu wywiązywanie się z obowiązków wynikających z Umów – na czas trwania postępowania obejmującego rozszczenie Uprawnionego o ustalenie – zapewni osiągnięcie celu tego postępowania gwarantując skuteczność wyroku, jaki w tym postępowaniu może zapadnąć. Złożone przez Obowiązanego oświadczenia prowadzą do zaprzestania wykonywania umów, które spowoduje natomiast, że zapadły w sprawie wyrok o ustalenie stanie się bezprzedmiotowy i pozbawiony znaczenia. Wyrok ten nie zapewni uprawnionemu

ochrony jego praw obecnie zagrożonych naruszeniem, ponieważ do naruszenia już dojdzie, a Uprawnionemu zostanie wyrządzona szkoda w ogromnych rozmiarach.

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do art. 730 i 730¹ k.p.c. przesłankami ustawowymi udzielenia zabezpieczenia roszczenia są:

1. uwiarygodnienie roszczenia, tj. uprawdopodobnienie jego zasadności,
2. uprawdopodobnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

Wskazane przesłanki muszą zaistnieć łącznie, co oznacza, że brak chociażby jednej z nich powoduje, że udzielenie zabezpieczenia roszczenia jest niedopuszczalne.

Na wstępie należy zaznaczyć, że uprawdopodobnienie roszczenia w postępowaniu zabezpieczającym, przy uwzględnieniu treści art. 243 k.p.c. oznacza, że Uprawniony przedstawił i należyście uzasadnił twierdzenia, które stanowią podstawę dochodzonego roszczenia. Sąd na etapie postępowania zabezpieczającego nie rozpoznaje meritum sporu, a ocenia jedynie wiarygodność istnienia roszczenia na podstawie posiadanego materiału procesowego. Wnioskodawca winien jedynie uprawdopodobnić wiarygodność swojego roszczenia, gdyż zakres badania wniosku przez Sąd ma charakter ograniczony, rozstrzygnięcie zaś ma charakter tymczasowy i niczego nie przesądza (por. postanowienie SA w Lublinie z 12.02.1997 r., I ACz 38/97, Apel.-Lub. 1997/3/14).

Co do przesłanki uprawdopodobnienia istnienia roszczenia to wskazać należy, iż roszczenie jest wiarygodne, jeśli istnieje uzasadniona podstawa do przypuszczenia, że ono istnieje i jest wymagalne. Należy przyjąć, że roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli prima facie istnieje znaczna szansa na jego istnienie.

W związku z tym, że przedmiotem wniosku o zabezpieczenie w niniejszej sprawie jest roszczenie o ustalenie, w pierwszej kolejności zbadać należy istnienie przesłanek dopuszczalności powództwa o ustalenie określonych w art. 189 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Istnieją zatem dwie przesłanki dopuszczalności powództwa o ustalenie, które muszą wystąpić łącznie: 1) interes prawny powoda w ustaleniu istnienia lub nieistnienia 2) stosunku prawnego lub prawa.

W świetle utrwalonego orzecznictwa i poglądów nauki powód posiada interes prawny wówczas, gdy powództwo o ustalenie jest jedynym i niezbędnym środkiem ochrony jego praw. W przypadku gdy ochrona ta może być w całości zapewniona przez innego rodzaju środki prawne, interes prawny nie istnieje [por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 9 lutego 2012, III CSK 181/11, LEX nr 1133807]. Interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. istnieje także, jeżeli sam skutek jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. Z aktualnej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego wynika pogląd, iż interes w ustaleniu stosunku prawnego lub prawa jest rozumiany szeroko i analizowany w odniesieniu do ogólnej sytuacji prawnej powoda. W wyroku z dnia 14 lipca 1972 r. wydanym w sprawie o sygn. akt III CRN 607/71, Sąd Najwyższy wskazał, że obecnie obowiązujący przepis art. 189 k.p.c. nie wiąże interesu prawnego powoda z zagrożeniem jego sfery prawnej przez stronę pozwaną, stąd też powód ma interes prawny w ustaleniu wtedy, gdy w związku z zachowaniem się pozwanego uzasadnione jest ustalenie stosunku prawnego lub prawa w celu usunięcia niepewności co do określonego stosunku prawnego lub prawa (OSNC 1973/4/64).

Uprawniony wskazał, iż przysługuje mu roszczenie o ustalenie, że zawarte w pismach z dnia 18 marca 2015 roku oświadczenia Obowiązanego o rozwiązaniu Ramowej Umowy Sprzedaży Praw Majątkowych wynikających ze Świadczeń Pochodzenia Nr (...), zawartej pomiędzy Uprawnionym oraz Obowiązanym w dniu 2 marca 2010 roku oraz o rozwiązaniu Umowy Sprzedaży Energii Elektrycznej Wytwarzanej w (...) nr (...) zawartej pomiędzy Uprawnionym

oraz obowiązana w dniu 2 marca 2010 roku są bezskuteczne i nie wywołają skutków prawnych w postaci rozwiązania niniejszych Umów.

Jednakże, jak wskazano już powyżej, ochronie na podstawie art. 189 k.p.c. podlega prawo lub stosunek prawny, jeśli powództwo o ustalenie jest jedynym i niezbędnym środkiem ochrony praw Uprawnionego.

Należy także podkreślić, iż zgodnie ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie, do którego przychyła się tutejszy Sąd: „istnienie interesu prawnego w żądaniu ustalenia prawa lub stosunku prawnego kwestionowane jest w tych sytuacjach, w których występuje (możliwa jest) - obok powództwa o ustalenie - równocześnie inna forma ochrony praw podmiotowych stanowiących przedmiot ustalenia.” (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 czerwca 2013 r., I ACa 19/13, Lex nr 132762). W przypadku gdy ochrona ta może być w całości zapewniona przez innego rodzaju środki prawne, interes prawny nie istnieje [por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 9 lutego 2012, III CSK 181/11, LEX nr 1133807].

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, iż niniejsze powództwo o ustalenie nie jest, w ocenie Sądu, jedynym i niezbędnym środkiem ochrony praw Uprawnionego, bowiem przysługują mu roszczenia dalej idące. Po rozwiązaniu łączących strony Umów w wyniku upływu okresu wypowiedzenia wskazanego przez Obowiązanego w oświadczeniach o wypowiedzeniu Umów, Uprawniony może dochodzić swoich praw poprzez roszczenia o realizację uprawnień wynikających z umowy, tj. roszczeń z wykonania niniejszych umów, natomiast ewentualnych utraconych zysków może dochodzić w ramach postępowania o zapłatę. Ponadto, w przypadku uznania bezskuteczności wypowiedzenia, Uprawnionemu przysługuje roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej przez Obowiązanego za okres od dnia upływu terminu wypowiedzenia do dnia uprawomocnienia się wyroku. W takim postępowaniu przesłankowo będzie podlegała ocenie skuteczność dokonanego wypowiedzenia umów. Wynik takiego postępowania zakończy spór pomiędzy stronami co przesądza o braku interesu prawnego w powództwie o ustalenie. W tym stanie rzeczy nie można przyjąć istnienia interesu prawnego w żądaniu ustalenia, a zatem roszczenie nie zostało przez Uprawnionego uprawdopodobnione i to mimo przyjęcia, że istnienie faktu prawotwórczego podlegającego ustaleniu zostało uprawdopodobnione złożonymi do akt dokumentami. .

Drugą z przesłanek udzielenia zabezpieczenia jest istnienie interesu prawnego. Zgodnie z § 2 art. 730¹ k.p.c. interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia roszczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Jego celem jest zatem zapewnienie uprawnionemu należytej ochrony prawnej zanim uzyska ona ochronę definitywną (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 1 lutego 2013 r. o sygn. akt I ACz 165/13, Lex nr 1271931). Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, obawa wierzyciela, że brak zabezpieczenia mógłby pozbawić go zaspokojenia powinna być realna, a nie ogólnikowa i powinna znajdować swoje uzasadnienie w okolicznościach sprawy (sygn. akt IV CZ 54/61, OSPiKA 1962, poz. 289).

Zgodnie z orzecznictwem, w przypadku roszczenia o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego albo ustalenia prawa lub stosunku prawnego, zabezpieczenie polega na wyeliminowaniu sytuacji, w których ochrona zapewniana przez orzeczenie sądu przychodzi zbyt późno, w wyniku czego udaremnione zostają jej skutki. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia może wyrażać się także w potrzebie uzyskania natychmiastowej ochrony prawnej o treści nie odbiegającej od ochrony żądanej w merytorycznym postępowaniu w sprawie. W takim przypadku celem zabezpieczenia jest antycypacja przyszłego merytorycznego orzeczenia. Chodzi zaś o to, aby ochrona prawna wynikająca z przyszłego rozstrzygnięcia nie pojawiła się zbyt późno, przez co uprawniony poniósłby skutki niedozwolonych działań przeciwnika.

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z żądaniem Uprawnionego o uchylenie stanu obiektywnej niepewności prawnej w postaci ustalenia bezskuteczności wypowiedzenia umów co za tym idzie uznania, że przedmiotowe umowy cały czas obowiązują. Należy stwierdzić, iż Uprawniony nie uprawdopodobnił, że brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania dotyczącego ustalenia. Jak wskazano powyżej, Uprawnionemu przysługują dalej idące roszczenia, a zatem już z powyższych względów uznać należy, iż brak zabezpieczenia w

niniejszej sprawie, nie pozbawi go ewentualnej ochrony prawnej. Zatem, nie można się zgodzić z twierdzeniem Uprawnionego jako, że zapadły w sprawie wyrok o ustalenie stanie się bezprzedmiotowy i pozbawiony znaczenia.

Ponadto, należy jeszcze stwierdzić, iż zgodnie z art. 731 k.p.c. zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia, chyba, że ustawa stanowi inaczej. Fakt, że zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia, wynika z funkcji postępowania zabezpieczającego, która polega na udzielaniu ochrony prawnej o tymczasowym charakterze. Zastosowanie zabezpieczenia w takiej formie, która stanowiłaby de facto zaspokojenie dochodzonego w postępowaniu sądowym roszczenia, oznaczałoby uzyskanie przez uprawnionego ochrony prawnej, zrównanej ze skutkami orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, jeszcze przed ostatecznym rozstrzygnięciem sporu sądowego. Prowadziłoby to do nadmiernego uprzywilejowania uprawnionego i stwarzało jednocześnie zagrożenie interesów obowiązanej, związane z ryzykiem wykonania obowiązku nałożonego przez sąd przy dokonaniu zabezpieczenia. Przenosząc powyższe na grunt rozpatrywanej sprawy, należy stwierdzić, że wniosek Uprawnionego de facto zmierza do zaspokojenia roszczenia. Tym samym, w wyniku udzielonego zabezpieczenia, Obowiązany nie miałby prawnej możliwości do realizacji wszystkich uprawnień wynikających z umów łączących stron. Mając powyższe na względzie, należy stwierdzić, iż takie rozstrzygnięcie zapewniłoby Uprawnionemu obowiązywanie stosunku obligacyjnego pomiędzy stronami do końca trwania ww. umów, a tym samym prowadziłoby do zaspokojenia w pełni wszystkich roszczeń Uprawnionego. Jednocześnie wskazać należy, że taka sytuacja doprowadziłaby do ograniczenia obowiązanej w podejmowaniu jakichkolwiek czynności, które wiązałyby się z ograniczeniem uprawnień wnioskodawcy – uprawnionego przy realizacji umów. Pozwala to na przyjęcie, że udzielone zabezpieczenia byłoby nadmiernym obciążeniem dla obowiązanej co jest w świetle treści art. 730¹ par. 3 kpc jest niedopuszczalne.

Mając na uwadze powyższe i przechodząc do oceny sposobu zabezpieczenia wskazanych przez Uprawnionego jako: nakazanie Obowiązanej wykonywania w całości postanowień ww. umów na dotychczasowych warunkach, zgodnie z ich treścią oraz zakazanie Obowiązanej podejmowania jakichkolwiek czynności w celu ograniczenia jej obowiązków wynikających z postanowień przedmiotowych umów, a także zakazanie Obowiązanej podejmowania jakichkolwiek działań, które mogą utrudnić lub uniemożliwić Uprawnionemu wywiązywanie się ze swoich obowiązków na podstawie Umów należy wskazać, iż sposoby w zaproponowanym przez Uprawnionego kształcie są zdaniem Sądu niedopuszczalne i nieadekwatne do roszczenia, które podlega zabezpieczeniu. Jak wskazano już powyżej, oznaczałoby to całościowe uregulowanie stosunków prawnych pomiędzy stronami, a także potencjalnie umożliwiłoby uprawnionemu nawet na działania sprzeczne z umowami. Ponadto, nakazywałoby Obowiązanemu określony sposób zachowania przez cały czas trwania procesu, nie tylko w zakresie zapisów dotyczących wypowiedzenia umów, ale także wszystkich innych zapisów umownych. Taki sposób zabezpieczenia jest więc zbyt szeroki i nadmierny w stosunku do roszczenia podlegającego zabezpieczeniu.

Zobligowanie Obowiązanej do wykonywania Umów oraz zakazanie mu podejmowania jakichkolwiek czynności i działań w celu ograniczenia wykonywania jego obowiązków wynikających z Umów oraz mogących utrudnić lub uniemożliwić Uprawnionemu wywiązywanie się z obowiązków nie jest adekwatnym sposobem do zabezpieczenia i zmierza do nadmiernego obciążenia Obowiązanej oraz nadmiernego uprzywilejowania Uprawnionego. Ponadto, należy mieć również na względzie zasadę swobody zawierania umów, polegającą na przyznaniu podmiotom prawnym ogólnej możliwości zawierania i kształtowania treści umów w granicach określonych przez prawo oraz to, iż niniejsze zabezpieczenie poprzez w/w sposoby spowodowałoby ingerencję Sądu w tak ustaloną swobodę umów, co nie znajduje uzasadnienia oraz nie jest w korelacji z zabezpieczeniem roszczeń.

Mając na względzie, iż art. 730¹ k.p.c. do udzielenia zabezpieczenia wymaga uprawdopodobnienia roszczenia, jak i interesu prawnego brak jest podstaw do uwzględnienia przedmiotowego wniosku.

Wobec powyższego, Sąd na podstawie art. 730¹ k.p.c. postanowił jak w sentencji postanowienia.

SSO R. Olejnik-Tyszka

ZARZĄDZENIE

(...)